

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 40 cor. (20 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 20 cor. (10 Lei)
Un număr 1 cor. (50 bani)

lese odată la săptămână.

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-joz.
Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**, deputat.

ANUNTURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un gir înănt odată 2 cor. a doua și a treia oră 1.50 cor.

Cântecul plugului.

Plugule, uncaltă sfântă, a venit iarăș vremea alduită a cântecului tău... Toată iarna ai stat la adăpost în colțul șurii, te-ai ferit de umezeală și de rugină, așteptând glasul ciocârlii și lumina dulce a soarelui primăvărat. Cu câtă nerăbdare ai pândit boulenii din poiată, să se despartă de ieslea plină de ogrinji uricioși, să adulmece mirosul mugurilor cu foaia creată și să iasă în ogradă, să se plece sub resteu, să mai apuci odată, tu plugule, în lărgimea câmpului deschis, la pământ reavăn, la glia dătătoare de pâine...

Parcă te văd cum tresari în adăpostul tău de sub streșină, când auzi pașii stăpânului prin curte și cum îți îmbii ferele toate, să le ducă la nicovala lănoitoare a faurului, să le lucească și să le ascută, ca nici o rădăcină de buruiană netrebnică să nu-ți poată sta împotriva, în ogorul care te așteaptă cu atâta nesăț...

Nici rotilele tale nu se lasă mai pe jos. Ele își avântă spițele în strălucirea soarelui auriu, își lapădă bulgării de noroi din toamnă, își dreg glasul de scârțâială, ca să imbucure satul tot, când vor umplea de buet ascuțit văzduhul...

Cobila crăcănata își desface brațele ei noduroase, așteptând să poată îmbrățișa cât mai curând grindeul îndungat, să taie urme

pe drumurile sbicite ale livezilor, pe cari să alerge copiii sburdalnic și să-și facă loc de curgere părăiașele dela pădure...

Oticul cere odoriste nouă, iar potângul își întinde curelele, vrând par'că să se desmortească din somnul cel îndelungat al nelucrării...

Toate încheieturile tale se trezesc, plugule, și se doresc afară spre întinsul hotarului, la cea mai binecuvântată muncă a omenirii, la plugăria dătătoare de hrană, de mulțumire și de belșug.

Ce mai aștepti, plugule harnic, plugule duios și bun?

Ciocârliă străpunge aerul, se anină de sforile nevăzute ale țării, bate din aripioare și cântă-cântă, răsunător și dulce:

*Chir, chiric, chiric...
Soarele-i voinic,
Mugurii 'ncolțesc.
Văile 'nveresc,
Și se 'nveslesc!
Și iarăși chiric...
Tot cânt și vă alc:
Vremea-i de muncit
Și de plugărit!
Chir, chiric, chiric...*

Ce mai aștepti, plugule? Aștepti mâna aspră și vânjoasă a stăpânului cărmuitor? Nu te vânzoli cu așteptarea, plugule, că iată, stăpânul și fratele tău bun, plugarul român, vine la datoria lui scumpă și dragă. A bătătorit țările și mările patru ani de zile și mai

bine, a mâncat pita robiei prin Rusia și s'a răboit vreme îndelungată pe celea câmpuri de bătaie, iar acum a sosit la vatra lui caldă și primitoare, a descins curelele cătânicii obositoare și s'a adunat pe lângă vitutele și copilașii săi. Cătușile ungurești au căzut, limba noastră-i slobodă, ogoarele ni-se lărgesc, soarele ne încălzește moșiile noastre... Și Dumnezeu ține cu noi!

Vine stăpânul tău, plugule, fi eu așteptare. Până acum s'a îmbrățișat nevasta și copiii de bun sosit, azi își sufecă mâncile peste cot, încălță opinca

prietinoasă și așază merindea în glugă...

Boulenii mugesc chie-mători în bătătură: a sosit rândul tău, plugule frate!

Pe tot întinsul României mari au ieșit plugurile în lunci, scârțâie rotilele. Răsună zările. Asta-i cântecul nostru cel adevărat, frați plugari, cântecul mântuirii.

Cine trăiește în lărgimea satelor și nu înțelege astăzi acest cântec și cine nu pune mâna pe cormană, să-l cânte alături de rotile plugului, e pierzătorul neamului său.

Să-l cânte tot plugarul!

A. Melin.

Cărările omului.

— Frământări sufletești în postul mare. —

Știm, ba vedem și ne încredințăm în toate zilele, că noi oamenii suntem făcuți din două părți, din trup și din suflet; două părți cu totul deshilinite una de alta, ca ceriul și pământul.

Acestea două părți din noi, fiind deshilinite, deshilinite sunt și poștele lor, dorințele și înclinările lor.

Trupul, ca materie, ca pământ, din care a ieșit și în care iarăși se va întoarce, se pare de cele mai multeori, că se îndreaptă cu toate lucrările lui într'acolo, ca odată vreme întovărășește sufletul în lumina și razele soarelui, să se îmbogățească, să se îngrașe, ca să ducă cât mai multă hrană, mamei sale, pământului, dela sinul căruia s'a rupt și a luat ființă. Să-i aducă îndărăpt, să-i plătească cu dobândă rupțura din sinul ei.

Cealaltă parte a omului, sufletul, care nu este din pământ, ci din suflare cerească, dumnezeiască,

mai mult se uită sus, sus către locașurile ziditorului, din cari s'a desprins, unde vrea, unde înțește, unde dorește să se întoarcă dinpreună cu tovarășul său, cu trupul.

Fiind aceste două părți ale omului din două obârșii, de multeori, foarte de multeori, drumul cel adevărat, străță pînta din urmă, a întregului om, scrierea omului întreg, se încrucicează. Se prind la ceartă trupul și sufletul, trăgând fiecare la obârșia lui.

Trupul cere multă mâncare, multă beaură, multe desmerdări, după felul și poștele lui; multă trândăvie, iar sufletul cere îndestulirea cumpătată a trupului, muncă necurmată, ca el, sufletul să se poată ridica și petrece, cât dedes, cât de mult în pridvoarele locașului cerească, a obârșiei sale, unde să poată zidi un locaș cu viață vecinică pentru amândoi.

Dar drumul e făcut cruce și nu se știe, care e cărarea cea dreaptă, ce duce la mântuire.

Le cruce drumul. Incruciat stă sufletul și trupul în drumul încruciat. Care e cărarea cea dreaptă? În dreapta, în stânga, înainte ori îndărăt?

În lupta aceasta desnădăjduită, după un harț oșitor, și sufletul și trupul se măngăie pentru o clipă în cântarea Psalmistului: »Doamne unde voiu să fug? Că de mă voiu sui la cer, tu acolo ești. De mă voiu scobori la iad, tu de față ești!»

Adevărat! Ziditorul trupului și al sufletului e în tot locul! În ceru, în iad, în arșița soarelui, în năduful zilei, în șuieratul vântului, în șopotitul păraicilor, în durduitul tunetului și în cel mai desăvârșit întunec al nopților.

Dar, acel Ziditor al nostru își are locul lui, unde mai cu drag ne ascultă și stă de vorbă cu noi. Acest locaș plăcut al lui este *biserica, casa Domnului*.

Să luăm deci cărarea din drumul cruce, ce duce la casa Domnului. Aoi ni-se va spune totdeauna, semnul tainic al drumului încruciat, arătându-ne cărarea cea dreaptă. Aici, la biserică, au alergat totdeauna străbunii nostri, când drumurile picioarelor, ale gândului și ale mâinilor li-s-au făcut cruce. Și ceice aici au alergat din rostul smeriților slujitori ai altarelor cu catapitezmele afumate de fumul și de mirezmele tămâii de cădeșnițe, crepate și huluite de privirea îndurerată a unor ochi scâlțați în lacrimile unei inimi zdrobite de durerea unui năcaz chinuitor, din rostul cetaniilor și cântărilor, stranei diecilor, zic,

ceice au alergat la s. biserică, au aflat cărarea cea dreaptă a drumului încruciat, ce i-a dus la mântuire.

Să mergem la biserică, în casa

Domnului, căci el aici ne ascultă mai cu drag păsările, năcazurile și durerile sufletelor noastre.

Nicolae Pop,
profesor.

Se pregătește o mare nedreptate.

Nu se va împărți moșia Statului Catholic dela Boian și Iernot?

Aflăm din loc vechinic de crezământ, că moșia Statului Catholic Ardelean dela Boian și Iernot nu se va împărți între popor. Se zice că așa s'a hotărât undeva sus. Noi știm și mai multe, pe cari deocamdata însă nu le putem spune.

Intrebăm însă pe cei mai mari, cum se poate că moșiile Mitropoliei, ale Seminarului și ale altor fundațiuni dela Blaj, aflătoare în acelaș județ, moșii, din venitul cărora atâta bine s'a făcut neamului nostru, se împărțesc, — pe când moșia Statului Catholic Ardelean dela Boian și Iernot, la care atâta au robotit bieții români, nu se împărțește?

Să bage bine de seamă

pentru că legea arătată spune foarte limpede,

că și moșia aceea trebuie împărțită.

Ori doară moșia bisericii catolice maghiare, care atâtea nedreptăți ne-a făcut, este mai presus, ca moșiile bisericii unite, cari ne-au crescut copiii și ni-a nutrit cu țipăi mai bine de 150 de ani?

Suntem curioși ce ni-se va răspunde; pentru că noi nu vorbim din vânt, și cece știm, deși nu spunem totul, n'am supt din degete.

Dacă doriți să cumparați ori să vindeți ceva, publicați în „Unirea Poporului” și veți ajunge la ispravă bună. Pretul de publicare e pus în fruntea gazetei în partea dreaptă sub numirea de: „Anunțuri și reclame”.

Ucigașii Tarului.

O foaie bolșevică din Moscova publică o dare de seamă despre judecata care s'a rostit asupra ucigașilor Tarului și ai familiei sale. Se înțelege, că guvernul sovietist așa a întocmit lucrurile ca vinovăția lui să nu se vadă, ci să cadă întreaga vina asupra revoluționarilor din partida stângă.

Procesul a fiint două zile. Acuzați au fost 28 de inși. Intre ei și trei membri ai sovietului din Iecaterinenburg, unde s'a întâmplat omorul, și două femei. Acuzații celalți au fost dintre paznicii familiei Tarului. Acuza a fost adusă pentru omorirea Tarului, a țarinei Alexandra, și a fetelor sale Olga, Maria și Anastasia, precum și a servitorilor credincioși Bătător în ochi e, că în acuza nu se face pomenire niciari despre moartea moșteitorului de tron Alexei și a fetei a patra a Tarului, Tatiana.

Vinovatul cel mai mare a fost Iachulow, care a spus, că omorul s'a făcut din porunca revoluționarilor sociali, de care se ține el. El a făcut acest omor înfricos, când Cehii se apropiau de Iecaterinenburg. A declarat că a fost de față în persoană la omor, dar că nu e drept, că și el ar fi luat parte la despozierea morților de ar-

Stan, cu mașinile.

De Ioan Agărbiceanu.

(Urmare și sfârșit.)

Stan Boeriu știa că nu-i primejdie să-și facă nărav caii lui, de aceea lăsa să vie băieții ca ajutor de pogănici. Uneori ruzile, cât erau de lungi, erau împănate cu mânuțe de copii.

Stan, de altfel, nici nu prea luă în seamă ce se întâmplă la rude. De când avea înaintate, pe masă, cel dintâi snop deslegat, toată viața lui era concentrată în gura mașinei. De aici simțea el foarte bine când era vreo „hibă” la cai și strigă, înghițind din pravul gros și cald:

„Caii toți-patru mă! Ni paraleii tatii!”

Mânile lui se purtau neobosite; despătură, jucându-se, paieile din snop, le da spre gura mașinei, curățâ într-o clipă masa. Femeile cari aduceau snopi, cari deslegau, conțeau în curând din cântec și frigurile muncii le înălțau: trebuiau să se poarte. Aprig de mână trebuia să fie și cel ce trăgea

din mașina paieile. După câte trei ceasuri de muncă întinsă Stan privea cu satisfacție cum îmbulzise pe toți, așa încât să nu mai știe unde li capul. El era bătucit cu prav hospos, era sur cu haine, cu obraz, cu păr, cu pălărie. Doar nădușala ce i se prelingea pe frunte, pe față, lăsa să se vadă din când în când câte-o fâșie roșie de piele.

I se făceau propuneri pentru o pauză. Dar afară de una mai lungă pe la zece și alta pe la șase, nu-și da răgaz decât pe câteva minute când trebuiau să ducă vravul de grâu în șură.

Cei doi Sași aveau mașiniști țigani, cari le făceau destule mizerii. Dacă se îmbătau, mașina hodinea câte-o jumătate de zi, câte-o zi. Ei făceau pauze lungi și dese, și pentru rachiu și pentru tutun. Jupânii ori nu știau ori nu voiau să-i înlocuiască pe mașiniști. Astfel Stan „cu mașinile” era tot mai iubit de săteni.

De multeori când gazda le arată băieților de unde să de-

fân la cai, Stan alergă înaintea lui;

— „Nu-i de lipsă vecine, nu-i de lipsă.”

— D'apoi ce-or mânca?

— Pe astăzi au avut muncă grea. Te rog să le dai o hrană mai bună.

— Bine, dar n'am nici ovăș nici otavă.

— Ai foc în casă? îl întrebă Stan aplecându-se la urechea omului. „Dacă ai patru căldări de jar să le dai. Astia-s dedați cu jar”. Omul râdea, râdeau și alții, coborau fânul și-l puneau înaintea cailor.

„Să nu vă mirați că-s așa de slabi”, zicea alteori. Astia-s din neamul postelnicilor. Câți sfinți au fost uscați ca blanele și totuși ei au fost de mai mare folos lumii”.

Până prânzeau, până cinau, muncitorii se hărâhiau mereu. Și unde era Stan cu mașinile veniau cu plată mai puțină decât unde înblăteau mașinile Sașilor, cari nu veniau niciodată să mănca la masă cu creștinii, ci, retrași în umbra călilor de fân, își mâncau slăcina lor rân-

sedă, ori, apoi, mergea acasă, c'a făcut și dumnezei”. Adecă a pregătit și frâua lui masa.

Până fură numai două coșuri pline Anița se cam rusină să meargă să măsure vama. Îi părea un fel de cerșitorie, și iei așa bucatele omului”. Dar după ce fură patru pline, se topi și sfiala asta, vedea că și mașina asta era un mijloc de traiu.

Și totuș nu merseră lucrurile așa de neted cum își închipuise Stan și cum își închipuie acum și Anița. Mașina lor umbra până la sfârșitul lui Octomvrie, dar în vremea asta doi cai trebuia înlocuiți, căci al lui „Sfântul Gheorghe” și încă unul se răsturnară pe rude. Apoi veni o rată mare la mașină. Stan se mai trezi cu o datorie de peste o mie, care nu știa de unde își înălțase capul.

Își ținușe un coș de grâu ceelalte precum și caii trebuia să-i vândă.

„Mai bine așa”, zise Stan. „Paraleii, de-i țineam pe iară, cum fân nu avem, mi-ar fi mâncat mai mult decât sunt ei”.

rile lor. Zice, că înainte de a fi împușcat, Țarul Nicolae al doilea ar fi zis: »Pentru moartea mea poporul va trăi stărnă pe bolșevici!».

Judecătoria l-a judecat pe Iachulow la moarte, tot asemenea făcând pe patru membri ai partidului revoluționar social din stânga și pe nouă dintre paznicii familiei Țarului.

Așadar nu mai e poveste moartea Țarului și a familiei sale. Inșiși bolșevicii se îngrozesc de ceea ce au făcut, și judecă la moarte pe nemernicii ucigași.

Ce să lucrăm în April?

Lucrurile pe cari trebuie să le isprăvim în luna aceasta sunt multe și dacă vrem ca la toamnă să avem orice din belșug, nu-i iertat să fim leneși. Trebuie să lucrăm, pentru că »dacă nu vom sări nu vom sorbi, dacă nu vom lucra nu vom mânca».

Ei dar ce să lucrăm, pentru ce nevoile să nu ne ajungă?

Pe *acasă*, fiind aproape sărbătorile Paștilor să curățim amănunțit. Să văruiem pereții casilor să spălăm ușile și ferestrele, să curățim târnațul și să grijim ca prin ogradă încă să nu mai fie nerânduială, ori gunoii.

Torsul cănepii l'am isprăvit de mult și acum trebuie

să isprăvim și cu țesutul și să începem ghilțul pânzei, căci în luna viitoare nu vom mai avea vreme și pentru aceasta.

În *coșere*, dacă mai avem bucate, să le vânturăm, ca să nu facă gândaci. Dacă totuși s'au lăsat și vrem să ne scupăm de ei, să acoperim bucatele cu lână de oi pe care am tuns-o numai acum și vor fugi toți.

În *grădina de legume* să avem mare grijă de răsaduri. Noaptea încă e rece, de aceea e bine să le acoperim și numai când vremea e de tot bună putem să le lăsăm și ziua și noaptea descoperite.

Sămănăm în straturi legumele trebuincioase: morcovi, pătrângei, salată. Răsădim ceapă, zeller și sfeclă.

În *grădina de pomi*, grijim de altoi. De cumva e secetă îi udăm. Dacă a căzut ceara de pe legăturile altoilor punem alta și crenguțele cari vedem că nu sunt de lipsă, le tăiem. Dacă unii pomi sunt băntuiți de furnici, le ungem tulpina cu var, ca să le omorim.

Pe la sfârșitul lunii, când pomii sunt înfloriți și vedem că noaptea e primejdie să înghețe, din gunoie facem foc între pomi. Fumul gros se va imprăștia printre pomii din grădină și îi va scăpa de îngheț.

Pe *câmp*, holdele dacă sunt pline de buruieni, trebuie să le plivim. Mai al s'polomida trebuie stărpită cu orice preț, pentru că împiedică și creșterea holdelor și ne face năcaz și la secerat.

Sămănăm cucuruz, linte, fasole, crumpene și napi, iar pe la sfârșitul lunii putem sămăna și căneapă. Cucuruzul să fie sănătos, să nu fie negru la colț.

În *vie* lucrul trebuie să se facă cu sîrguință. Pentru rod lăsăm numai mlădițele de un an și sănătoase.

Vitele, fiindcă nutrețul e pe gătate, le putem scoate și la pășune pentru că iarba e mărișoară. Însă trebuie să le grijim, să nu se umfle, că pot muri. De aceea e bine, până se obișnuiesc cu nutrețul cel verde, să le hrănim dimineața cu nutreț uscat amestecat cu urzici.

Ca vitele să le ferim de boale, să le frecăm la gură și între unghii cu sare amestecată cu funingină.

Prin livezile pe cari vrem să le cosim către sfârșitul lunii, să nu mai lăsăm vitele să pască.

Micii să-i păzim de răceală, că încă sunt mici și plăpânzi. Pe lângă uger, pe coadă și pe pantece să tundem oile, pentru că mai bine pot suge micii și la împreunat mai ușor le putem și mulge.

Să nu uităm nici de cloște. Găștele au isprăvit cu ouatul

și încep și ele să clocească. Puii să-i grijim și să le dăm hrană bună.

Oricât de multe lucruri am avea în lumea aceasta, să nu ne tragem dela lucru, pentru că »omul e dator să muncească, să nu-l găsească moartea șezând».

I. P. Câmpianu.

Slujbași cu mână lungă.

— Păsăruicile dela calea ferată din Brașov. —

De multa vreme negustorii aproape nu mai îndrăznesc să creadă nimic trenurilor de marfă. Că multele furturi și spargerii de pe căile ferate au îngrozit lumea deabinele. Vagoanele sunt dijmuite tot mai des, încât a-ți da marfa în seama trenului înseamnă, foarte de multeori, a te »libovi» de ea.

Direcțiunea Cailor Ferate Române a simțit din bună vreme acestea hoții și nu a rămas cu mâinile în sân, dar nu prea știa de unde să înceapă curățirea și nu putea să pună mâna pe tâlhari, pentru că aceștia lucrau cu istețime.

Eră un pic de banuială, că vagoanele sunt jefuite chiar de celerști (vasutiști), cari aveau destulă putință să-și acopere biastămășile. Deschideau vagoanele, le goleau, apoi le plumbuiau la loc și le îndreptau spre stația

vrednici. Voiu cumpără la primăvară alții».

Și, într'adevăr, în primăvară, după ce se îndesă iarba pe hotar, cumpără alți patru, și aceasta s'a repezit așa opt ani în șir. În vremea asta se perindară tot alți copii, copile chiar, la mănăstul cailor. Tre-cuse rândul peste Pătruș și Vasile, Dumnezeu îi mai știe cu numele pe cei doi cari mână acum. E adevărat că fuseseră numai opt când Stan a cumpărat mașina, dar de-atunci capetele s'au mai sporit cu patru. În vremea asta de opt ani Stan plăti mașina, o repară odată din temelie, și de-acum avea să muncească numai pentru casa lui. Ion și Niculiță, feciorii cei mari, se pricepeau la toate cele ce a niște mașiniști adevărați, știau băga în mașină ca și Stan, dacă nu mai bine ca el.

Binder veni într'o zi la Stan și-i zise:

»Bade Stan, mi-ai putea da mie pe Ion ori pe Niculiță, să bage la mașina me, să fie mașinist. Eu plătesc bine la el.

— Că nu pot, jupâne», răspunse Stan.

»Poți. La dumneastră sântei prea mulți. Io n'am un om priceput.

— Să-ți fi făcut unu», răspunse Stan, depărtându-se de lângă Sas.

Adevărul eră că în acești opt ani Stan cu mașinile luă toată clientela românească din mâinile Sașilor. Scumpi, cum erau aceștia nici nu reparară o singură dată din temelie mașinile lor cari se hărțuiră așa că chiar unii Sași începură să-și bată grâu cu mașina lui Stan. Acesta, din an în an, își cumpără cai tot mai buni, sporea la imblătit cu cine-șase elăi pe zi. Peste iarnă însă nu-i ținea.

Stan își bătea capul cum să facă să mai cumpere o mașină, pentru vara asta, a noua, căci vedea bine că cu una nu mai răzbește. Visul lui eră: două mașini nouă, Ion la una, Niculiță la alta, dar se îngrozea par'că de datorii.

Într'o seară, prin Maiu, iar se oprise la gândul ăsta, și-l tot

sucea și pe față și pe dos, când iată că cineva-i bate la ușă.

»Bună seara.

— Bună seara, jupâne Binder. Ia' să gezi puțin, dacă te-a adus Dumnezeu la noi.

— Că sed io», începu Sasul, »că venit să spui ceva la dumneata».

Din vorbă în vorbă Stan pricepu unde bate șeaua Sasul; venise să-i ofere mașina lui spre cumpărare. »Că el s'o săturat de atâta alergare, de-atâta ceartă cu slugile, că nu i se mai plătește să țină patru cai, că zcu, el ar vinde mașina».

Stan își făcu iute socoteala cât l-ar costa o reparare radicală și-i oferi suma aceasta îndoită,

»No ie, c'atât' e pre puțin» zise Sasu și se duse.

Dar dup'o săptămână nu-i mai păru prea puțin: încheiaseră târgul.

Stan știa că la Sași le merge rău cu mașinile, căci să socotești numai cei patru cai bine hrăniți, iarna-vara — și vei vedea că ei singuri mână tot oborocul. Știa că chiar

neamul lor căseso nu-s multu miși cum le treerău bucatele.

Nu se miră deci prea mult când, după o lună, încheie acelaș târg și cu Fleischer. Mai mult s'a mirat și chiar s'a mâniat popa Sașilor, care de-atunci dădu poruncă să nu mai poată vinde nici un Sas, orice fel de avere, fără știrea și învoirea lui și a statului bisericesc.

Stan duse mașinile la oraș și după două săptămâni le readuse nouă-nouă! Eră și vremea căci mașina singură ce ce pornise de-o săptămână, nu mai răsbiă.

În vara aceea îl învăță și pe al treilea fecior, pe Pătruș, rândul mașinei, așa că Stan se plimbă acum, cu pipa în gură, dela o mașină la alta, dela un trier la altul.

Nu se putea plânge că mai pică și yr'unui străin ceva din câștigul lui: familia lui umplea toate slujbele dela cele trei mașini.

Au trecut mulți ani dela cele povestite aci. Stan, »ou mașinile» e cunoscut acum în tot jurul.

de descărcare. Acolo vagonul sosea încinat bine, da gol pușcă...

Acum pune-te, tu poliție ori direcțiune, și află în care gară din tot largul Ardealului s'a topit încărcătura vagonului... Mai ales că, ceferiștii străini de acamul nostru lucrau pe-o mână, fără nici o muștrare de caget pentru fapta-lor, prin care eră păgubit statul românesc și cinstea trenurilor lui. Iar de statul românesc ce durere pot ei să aibă?

Dar vorba aia: să fie hoțul cât de isteț tot i-se infundă odată. Infundătura hoșilor dela Căile ferate a început se pare în gara Brașovului.

Un detectiv (polițist) cu bun miros din acel oraș, a început să le țină Sâmbetele tâlharilor din gara Brașovului și încă cu tot dinadinsul. Iar mirosul detectivului Ion Cristoloveanu a simțit bine.

A băgat adecă de seamă, că vagoanele din gara Brașovului, mai ales cele încărcate, se plimbă prea des, pe-o linie lăaturalnică, în dosul unei grădini ferite și fac acolo popasuri de noapte.

A veghiat, a tras cu ochiul și a pus ghiara pe dijmuitoni... Adecă aceștia erau ceteriști din gară, frânari, mecanici (mașiniști) și alți slujbași de seama lor. Tot păsăruicii prădalnice și lacome, lucru mare.

Iar dacă te-o zăpsit odată poliția, apoi las' pe dânsa

Are mașină cu aburi, cu batoză mare, și, cu doi feciori după el, îmblătește prin satele vecine. În sat nu mai încape de feciori, dintr-o oară patru sunt căsătorii.

Nime nu-l mai știe după numele cel vechiu: Stan Boeriu. Toată lumea-i zice: Stan cu mașinile.

Poezii din popor.

De dor de inimă rea
Mi-am făcut o fântâna
De-mi adun lacrimile 'n ea,
Că dorul ce mă 'mpresoară
Tot cu lacrimi se strecoară.

Bu mă dau puia rămâne
Ce să fac s'o iau cu mine
Măcar vre-o două trei zile,
Măcar calca jumătate
Să nu-mi par' așa departe.

Așa-i Doamna 'ntre străini
Ca melădița 'ntre spini:
Sufă vântul și-o clătește
De toți spinii o lovește.
Auxite dela Ilie Vișe.

că-ți face ea de petrecanie. Istețul detectiv a prins astfel peste douăzeci și cinci de păsărele ciugolitoare. Și le-a turnat la închisoare, să le fie de hodină.

Să trăești, domnule Cristolovene, să stărpești toată porodița hoșilor!

Pentru fetițele orfane.

Societatea Ocrotirea Orfanilor din războiu, Secția regională, Sibiu publică concurs pentru 5 locuri gratuite la Școala de economie casnică din Bucecea, jud. Botoșani. Cursul va ținea patru ani și elevele vor primi instrucție temeinică în toate ramurile economiei casnice.

Concurențele trebuie să fie orfane de războiu, să aibă etatea de 12 ani și să fi absolvat cel puțin școala primară.

Rugărilor însoțite de actele necesare se vor trimite în timpul cel mai scurt la adresa societății în Sibiu str. Măcelarilor Nr. 31.

Dumitru Antal Catina Bârseanu
secretar. prezidentă.

Impotriva răspândirii de știri.

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) Acei cari fără rea credință prin localități publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colporta, comentă în orice chip, știri neadevrate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

Această infracțiune se va judeca și condamna de pretor în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 1000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona sau trada se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Muzeul școlii normale de învățători din Blaj are și o colecție de bani vechi și din țări străine. Colecția aceasta crește meru din bunăvoiața oamenilor de bine. Un binevoitor deosebit e dl Octavian Măcelar, librar în Blaj, care foarte des dă muzeului bani vechi oristrăini. Acum de curund a cinstit acestui muzeu un ban de argint austriac din 1821 și 1 ban răsesc de 15 copeici economul Lazar Ioan din Veza. Mulțumind dăruitorilor de până acum, rugăm pe cetitorii acestei gazete, să trimită muzeului bani vechi ori străini, căci din ei învață viitorii dascăli ai satelor noastre.

Direcțiunea școlară.

Oameni buni! Nu e nici creștin, nici român bun, care nu cumpără barămi un loz de-al Orfelinului din Blaj!

Tovărășia lucrului. S'a făcut și asta; se știe nu la noi, ci în Germania. Nemții văzând adecă, cum numai prin muncă înțepită își pot scăpa țara din poire, au format așa-numita tovrășie a lucrului, care are următorul program: 1. Să câștige iară încrederea țărilor celorlalte. 2. Să facă tot ce-i stă în putință pentru producerea cât mai multor lucruri și pentru vinderea acolora pe piețele străine. 3. Să nu adusă în țară nimic ce este de prisos. 4. Să deștepte în oameni voia pentru lucru și să stărpească și netezească neînțelegerile dintre diferitele brașce de oameni de pildă muncitori și domni. 5. Să reguleze plățile pe care pretinească, nu prin straicari.

Ce bine ar fi dacă am urmă și noi pilda Germanilor!

Te doare de soartea orfanilor?

Cumpără lozuri de-ale Orfelinului din Blaj!

Morțea unui brav școlar dela Blaj. În satul Boziaș din jud. Târnava-mică s'a stins de o beală grea elevul de pe cursul al patrulea al Școlii Normale de învățători din Blaj: **Gregoriu Popa** în vrăstă de abia 20 ani. A fost un băiat bun și cinstit, care și-a făcut totdeauna datorița.

Îngropăciunea i-s'a făcut Sâmbătă la 20 Martie fiind de față întreg satul și toți conșcolarii lui

în frunte cu profesorul de clasă Iuliu Maior. După predica deosebită, rostită de Păr. Augustin Folea, un binefacător al școlii, și după versul frumos cântat și cântat de cantoral Ștef profesorul Iuliu Maior a spus câteva cuvinte de rămas bun în numele direcțiunii și a profesorilor, iară la groapă și-a lăsat rămas bun în numele conșcolarilor elevul Ioan Vintila.

Pier-i țarina ușoară și pomnirea veșnică!

Lumina Creștinului. Apare în Iași din anul 1913 și este redactată de Preotul Dr. Anton Gabor. Abonamentul care începe cu 1 Ianuarie, este de 10 lei pe an. Cei ce se abonează în decursul anului primesc numerile apărute până la aceea dată.

Fiindcă această revistă cuprinde multe știri din toată lumea catolică de aceea se recomandă într'un chip deosebit preoților și învățătorilor. La cerere se trimt și numere de probă. A se adresa: Redacția revistei „Lumina Creștinului”, Iași.

MAI NOU.

Demobilizarea armatei. — Oastea se pune pe picior de pace.

Pe ziua de Sâmbdă, 20 Martie 1920, s'a dat poruncă de demobilizare a armatei și astfel vor fi lăsați să se întoarcă la vetrele lor toți feciorii aflători în oaste până la contingentul (rândul) anului 1916. Aceștia încă vor fi demobilizați pe ziua de 1 Aprilie 1920.

A fost demobilizat și Marele Cartier General, puterea căruia a trecut la Marele Stat Major.

Asemenea au fost trimiși la vetrele lor și toți ofițerii de rezervă.

Acestea porunci de punere pe picior de pace a armatei au fost iscălitte de M. S. Regele.

Dela Casa Orfanilor din Blaj.

AVIZ.

Se face cunoscut tuturor, cari au losuri de ale Casei Orfanilor din Blaj, că știrirea acelor losuri se va face în ziua de 1 Iunie 1920.

Blaj, 11 Martie 1920.
ALEXIU POP,
directorul Orfelinului.

Cum stă lumea și țara.

Schimbarea de cărmuire dela București.

— Ochire peste întâmplările politice mai proaspete. — Cum a căzut guvernul Vaida.
— Ce face partidul național ardelean. —
Vor fi sau nu alegeri noi? —

La numărul trecut al gazetei noastre am vestit într-o știre scurtă, că la București s'a făcut schimbare de guvern. Anume, Sâmbătă în 13 Martie, pe la ceasul zece de dimineață, vechea cărmuire, în fruntea căreia era, în lipsa dlui Alexandru Vaida-Voevod dus la Sfatul Păcii, dl Ștefan Cico-Pop, s'a mulțămît de slujba purtată și în aceeași zi M. S. Regele a numit un guvern nou sub președinția Generalului Averescu.

Acest guvern numit în pripă și jurat tot cu aceeași grabă, cu care a și fost numit, la ora trei s'a înfățișat în Camera, mai târziu în Senat, în fața Corpurilor Legiuitoare, șezând pe scaunule, pe cari Vineri, cu o zi înainte, înșă ședeau ministrii cei vechi.

Schimbarea de cărmuire dela București s'a făcut atât de repede și atât de pe neașteptate, încât cu drept cuvânt lumea a rămas uimită și se întrebă: de ce a trebuit să cadă guvernul Vaida, de ce cu atâta repezeală și cum de a fost înlocuit cu generalul Averescu, care nu are partid în Parlament? afară de doi-trei oameni răzleți?

Ce-a făcut Guvernul Vaida?

Guvernul cel vechi a lăsat cărma țării în mână îndată după ce s'au intrunit Corpurile Legiuitoare, pe la începutul iernii. Acel guvern alcătuit sub președinția dlui Alexandru Vaida-Voevod venise la putere în numele păcii, cu gândul să statornicească odată granițele României mari, să aducă liniște și liniște. În această nișă guvernul era sprijinit de Ardeleani, Bucovineni, Basarabeni, de Tărăniștii și Naționa-

liștii din vechiul Regat, cari socoteau, că România întregită are lipsă mai întâi de pace, de facerea războiului și de întărirea și reînălțarea țării.

Guvernul dlui Vaida a și încheiat contractul de pace cu Austria, prin care se recunoștea alipirea Bucovinei și prin care primeam făgăduiala să ducem la bun sfârșit și celelalte cereri îndreptățite ale noastre, privitoare la granițele spre Ungaria și spre Rusia afară de o parte a Banatului.

Încălind-se această pace, am câștigat bunăvoința Puterilor celor mari din Apus și Parlamentul nostru a putut să-și vadă de lucru, iar țara de năzazurile ei. Dl Vaida, când a văzut, că porneala spre bine e începută, a lăsat la București în locul său pe dl Ștefan C. Pop și a plecat la Paris și la Londra, la Conferința de pace, ca să se așeze însuși drepturile noastre acolo, mai ales că era acum vorba de granițele cu Ungaria.

Și dl Vaida-Voevod a făcut foarte bună ispravă la Sfatul Păcii, Ungurii, cari s'au înfățișat și ei acolo, și încă peste măsură de hangosi, au dat la Paris de bun popă, înșă au sfârșit-o în ziua cea dinăltă. Clemenceau și Lloyd George, cei doi atot puternici ai Franței și ai Angliei, au dat ascultare dlui Vaida al nostru, iar pe Apoeni și pe Ungurii lui i-au primit cam cu coada matorii, cum s'ar zice.

Mai târziu, tot la stăruința dlui Vaida și a basarabeanului Polivan, care lucra pe aceeași mână, Sfatul păcii ne-a recunoscut Basarabia, dându-și învoirea să ne rămână nouă pe vece, precum a dorit ea însuși și precum am dorit și noi din tot sufletul.

În aceeași vreme, acasă, la București, Parlamentul atât de hălit la început s'a pus pe lucru din greu. A dezbătut și a trecut legea despre împărțirea pământului în Basarabia, astfel, că aproape deodată cu recunoșterea stăpînirii Basarabiei, Corpurile Legiuitoare ale României întregite făceau legea prin care țărării din atât de oropsitul pământ de peste Prut, legea stăpînii pe pământul

muncit atât de mult pe seama altora.

Aveau să arunce acum legea agrară pentru vechiul Regat și pentru Ardeal, apoi o lege nouă asupra Jandarmeriei, alta asupra Chiriilor (de lipsă pentru văcănițele cu locuințele la orașele celea mari), legea despre o nouă rândulă a alegerilor de deputați și senatori. Și altele.

De ce a căzut vechiul guvern?

Am scris la vremea sa la tozia noastră, că politica la București e o apă fierbinte, chiar clocotită, ca firea oamenilor. Acele politicieni sunt oameni aprigi, aprinși, cari iute se hotărăsc la orice. Am scris mai departe că dintre partidele politice din vechiul Regat, fiecare e de părere, că numai așa o fericeită țară, dacă are el cărma în mână. Și celea rămase pe de lături de putere, fac orice, numai să ajungă cât mai îngrabă la guvern.

În Parlamentul de acumia nu intraseră în toamnă toate partidele. Astfel nu aveau oameni acolo, ori foarte puțini, partidul Generalului Averescu, adică „Liga Popului” și Conservatorii democrați cu dl Tache Ionescu. Acestea partide nu intraseră, fiindcă n'au vrut să se parte la alegeri, din pricina guvernului de generali din vremea alegerilor. Ca ziceau: noi nu votăm, fiindcă sub cărmuire cătanească de generali nu avem destulă libertate. Și o mare parte de alegători din vechiul Regat nu au înfățișat liste de candidați la alegeri, ci au rămas acasă, ori au dat liste albe.

Iar când s'au adunat Corpurile Legiuitoare, Generalul Averescu și dl Tache Ionescu au protestat și au zis: Nu recunoaștem acest parlament, fiindcă nu este ieșit din veturile tuturor alegătorilor. Și cereau alte alegeri.

Firește, li s'a răspuns:

— Nu pare rău, că nu știut parte la alegeri, dar țara întregă nu poate să sufere din această pricină și parlamentul trebuie să lucreze așa cum este.

Parlamentul a rămas. Din el a ieșit guvernul Vaida și legile votate până acum.

Spiritul liberalilor.

În guvernul Vaida, la început intrase după multe rugămînți și Generalul Averescu, ca ministru pește trebite din lăuntru. O seamă dintre oamenii „blorului” adică a mulțimilor parlamentare, nu vedeau cu ochi buni acelu pe Generalul Averescu, fiindcă se temeau, că vine la numele di-

solvării, adică a unor alegeri noi, dacă nu mai curând, totu după o anumită vreme. Și atunci, dl Nicolae Iorga, ca să chibzuiască viața îndelungată Corpurilor Legiuitoare, și-a pus candidatura la președinția Camerei și a fost ales. Lucrul acesta nu a fost pe placul Generalului Averescu și Osa a pleșt din ministru.

O seamă de politicieni, cunoșcând vaza și dragostea pe care o are în vechiul Regat Generalul Averescu, încă de atunci au pro-rocit, că Guvernul fără dl Averescu nu e trainic.

În locul Generalului a venit la interne dl Dr. N. Lupu, un bărbat tânăr, cu credințe democratice, care spunea însuși, că e socialist, însă e mai lufă român și ține cu țării orânduielile de astăzi ale țării, adică e supus credințelor al M. Sale Regelui, în mâinile cărora a depus jurământul de ministru.

Noul ministru de interne însă nu era de toc pe placul liberalilor și nici chiar a dlui A. C. Cuză, care de altfel făcea parte din partidul dlui Iorga, cu mare sprijinitor al doctorului Lupu.

Și s'a pornit atunci o luptă strașnică împotriva ministrului de interne din partea partidului liberal și a dlui Cuză, cari li a runcau învinuirea, că duc țara de mal, că e dat cu socialiștii, că răhdă neorânduiala, că însă să se strecore în țară steagurile roșii și bolșevismul. Și câte și mai câte.

Doctorul Lupu s'a apărat cu birbăție și s'a putut fi trântit.

Atunci a venit proiectul de lege pentru împărțirea pământului în Basarabia. Această lege a fost votată de întreg parlamentul, chiar și de liberali, afară de Marghițomanii și dl Dr. Aurel Vlad, singurul ardelean, care a votat contra.

Urma la rând legea agrară pentru vechiul Regat. Acum noi, cari scriem această gazetă, nu putem și chiar împede cum ar fi voie-o să de liberalii, ca cel mai puternic partid afară de bloc, căci ea nu a venit la rând. Înșă s'ar părea, că *politica de aici a venit*. Și dela proiectul de lege asupra Jandarmeriei.

Atâta știm, că Vineri înainte de caderea vechiului guvern, legea, despre reforma agrară în vechiul Regat, a fost adusă în fața parlamentului, nu de guvern cum s'a făcut cu cea basarabeană, ci de un număr anumit de parlamentari, ce pornit dela oii Ardeleani, lucru s'a făcut și cu celelalte legi înscumate.

Atâta s'a făcut pe față, în parlament. De aici încolo, adică căderea vechiului guvern și numirea celui nou, s'a făcut în cabinetele ministeriale și la lucrurile mai înalte, unde noi nu avem intrare.

Se spune, iar noi scriem primum am auzit, că dorința M. Sale Regelui ar fi fost, ca acestea iegii de mare lăsamătate să nu se dăse înaintea Parlamentului, până după sosirea în țară a d-lui Vaida. Însă doi ministrii Mihalache și Lupu au crezut, că întârzierea ar fi spre pagubă și încă atunci s'au înaintat dimisia (mulțămirea) din slujbă. Iar a doua zi, Sâmbătă, întreg guvernul și-a dat dimisia, pe care M. Sa Regele a și primit-o.

Guvernul cel nou.

Maiestatea Sa Regele, după dreptul pe care îl are după Constituție (Legea de așezământ a țării) a numit un guvern nou în frunte cu Generalul Averescu, înbit mult de cei cari au fost soldați din vechiul Regat și de mare parte dintre săteni. Domnia Sa a venit cu oamenii al căror nume l-am tipărit în numărul trecut al gazetei. Îndată după ce a luat în mână cârma țării, a lipit pe zidurile caselor din București o publicație, în care spune între altele:

Fac apelul cel mai călduros la patriotismul locuitorilor patriei mărite, fără deosebire de credință politică, naționalitate, regiune, clasă sau categorie socială, pentru ca punând cu bună voință la contribuție și în mișcare toate forțele vii cinstite ale frumoașei noastre țări să putem relua cât mai neîntârziat firul vieții normale, din toate punctele de vedere.

Fac în fine un viu apel la iubirea marelui masă a săranilor, a căror cauză ei știu, că am îmbrățișat-o cu căldură și pe care o voi duce la bun sfârșit cât de curând.

Improprietățile încep să se sfârșească fără întârziere, așa cum a fost cheazășită de cuvântul regal.

Relele de cari suferă țara țărănească nu vor putea fi curmate din rădăcină, dacă ea nu va ști să tragă toate solosele putincioase din mânăștele noastre ogoare.

Ele trebuie să fie muncite și acum se cere cu atât mai multă hărnicie cu cât mijloacele de muncă ne lipsesc încă, din cauza pustirilor aduse de război.

Cine sprijinește noul guvern?

E vorba de sprijinul în Parlament, adică în Corpurile Legiuitoare de astăzi. Și o vorba, că în urma acestui sprijin, guvernul poate să lucreze cu aceste Corpuri Legiuitoare, ori e trebuință să fie țara întrebată din nou prin alegeri proaspete,

asupra încrederii sau neîncrederii ce o are în acest guvern. Căci dacă guvernul nu ar putea lucra cu acest parlament, atunci trebuie întrebată țara.

Până acum, dintre Partidele Parlamentului liberalii au declarat-o pe față, că ei dau guvernului Averescu tot sprijinul, spre a putea fi votate legile celea mai grabnice.

În privința guvernului sunt, iarăși față, *partidul țărănesc*, în frunte cu d. Ion Mihalache, fostul ministru peete trebile plugăriei, și *partidul național-democrat* al d-lui Nicolae Iorga, cari s'au întorărășit într-o singură înmănușiere. S'au alăturat aici și o seamă dintre Basarabeni și Bucovineni.

Ce face partidul ardelenesc?

Partidul Național din Ardeal în frunte cu d. Iuliu Maniu, a ținut în săptămâna din urmă mai multe adunări în București și a publicat până acum două hotărâri. Într-una tâlmăcește mulțămirea și alipire față de oamenii săi din fostul guvern, mai ales față de d. Alexandru Vaida, care a apărut cu atâta bărbăție și bun sfârșit dreptărilor noastre la Sfatul Păcii și față de d. Ștefan C. Pop, care a muncit cu trăgere de inimă cât a fost la cârmă, precum a muncit totdeauna. În a doua Partidul Național, adică membrii Parlamentului ținători de acest partid, spun, că față de noul guvern al Generalului Averescu, nu se declară deocamdată, până când nu cunoșce programul cu care vine și țintele pe cari le are. Dacă programul noului guvern va fi și după gândul nostru, atunci partidul național nu i va va fi potrivnic. Până atunci însă se învoiește, ca în noul guvern să între doi ministri ca din partea Ardealului: Acești doi ministrii sunt dd. Octavian Goga și Vasile Goldiș.

Hotărârea de zăstăm se va lua după sosirea d-lui Vaida, care e așteptat din zi în zi.

Ce va fi acum?

Lucruri hotărât, se pare, în felul următor:

Generalul Averescu va căntă după deschiderea Parlamentului să vadă, are atâta sprijin în Corpurile Legiuitoare ca să voteze legile celea mai grabnice, ca reformele agrare rămase și o nouă lege de alegeri?

Dacă da, atunci Parlamentul va urina să lucreze. Dacă nu, atunci vrând-nevrând, trebuie să se facă alegeri nouă.

Mult va trage în câmpăna hotărârea ardelenilor.

**Vrei să te îmbogățești?
Cumpără lozuri de ale
Orfelinului din Blaj!**

Din Lumea Largă.

Pacea rusească. — Știri din țara bolșevicilor. — Revoluția din Germania. — Sârbii și Bulgaria bot la bot. — Belgia.

Cum mai stăm cu bolșevicii?

De astădată cu drept cuvânt s'ar putea spune, că nu stăm nici cum. Ori și mai bine: nu prea avem știri în privința aceasta. Atâta însă totuși se poate spune, că înțelesurile privitoare la încheierea păcii își urmează cursul. Cât pe tănuite, cât pe față. O fac aceasta mai ales Englezii, Japonzii, Italianii, Polonii. Firește, nici noi Românii nu putem să rămănem înapoi, cu atât mai vârtos, că avem toată încredințarea din partea puterilor apusene, că putem sta de vorbă cu bolșevicii.

În urma acestei învoiri se poate foarte lesne, ca rând pe rând conducerea învoielilor cu Rușii să treacă la București după ce România e cea mai puternică și mai bineînchegată țară din vecinătatea bolșevicilor. Așadar începe să se întunece steaua Vârșoviei, unde se planuise încheierea păcii rusești.

Cehoslovacii încă cercă pacea cu bolșevicii.

La Moscova a sosit o telegramă cehoslovacă prietenoasă, în care se face întrebare de condițiile unei păci între Cehoslovaci și Ruși. Răspunsul Rușilor încă nu se cunoaște.

Răscoala Cazacilor.

Cazacii din Gubernia Kamerskan s'au sculat cu armele împotriva bolșevicilor. Răscoala, deși a fost repede înecată în sânge, totuși e o dovadă, că bietii cazaci nu ușor se pot împăca cu stăpânirea bolșevică.

Conducătorii bolșevicilor.

Bolșevismul cică ar fi un fel de răsvrătire contra domnilor. Acum însă iese la iveală de ce tagmă de oameni se țin tocmai căpeteniile bolșevicilor. Așa Lenin, Cicerin, Luniaciarski, Krasine sunt boieri stăpânitori de

moșii mari; Lomof, Ciurupa, Raccowski, Crilenco, Stalin sunt capitaliști (oameni a căror avere stă în bani); Troșki, Zineviev, Radek, Litvinof, Ioffe sunt cărturari. Numai doi muncitori adevărați sunt între ei, dar despre ei puține se aud.

Denikin e prins.

Adecă a fost prins mai zilele trecute de bolșevici, dar astăzi nu se mai știe, dacă mai trăiește ori nu. Mulți spun, că va fi pățit-o cași Colceag, care din porunca sovietelor a fost ucis.

Revoluția Nemților.

Oamenii Kaizerului dela început nu s'au putut împăca, să nu mai aibă în frunte un drăguț de nebun cum a fost și Wilhelm. Au tot dres-o au ramegat-o și au copt-o, până în urmă au hotărât să facă revoluție. Au crezut, că prin aceasta pot să răstoarne guvernul republican al lui Ebert și astfel pot să-și aducă iar pe neuitatul Kaizer.

Au și făcut revoluția. Cu o seamă de trupe au cumpins orașul Berlin, au făcut guvern (cârmuire) în frunte cu unul Kapp, au început să dea porunci în dreapta și în stânga. Ei, dar când a fost să-și aște oamenii, cari să-i și asculte, au dat de be'ca. În loc să găsească capete plecate, și-au găsit tot dușmani. Așa au fost înainte de toate întreg poporul care dorește pacea, și care tocmai pentru aceasta ține cu Ebert. Unde mai punem, că la graniță s'au adunat aliații la sfat de războiu, din care generalul Foch, le-a trimis o vorbă scurtă celor cu revoluția, să se ostoaic, că de nu Germania vine ocupată pe dea'ntregul de aliați.

În fața acestora ce puteau să facă răsculații? Au fugit toți, care încotro.

Și așa astăzi guvernul lui Ebert iarăși stăpânește ner-turburat.

Apropiere între Sârbi și Bulgari.

Înainte cu doi ani n'ar fi îndrăznit om să spuie, că Sârbi și Bulgari pot să fie încă prieteni. Astăzi și acest lucru e pe cale de înlăptuire. Cum?

Știm, că buna vecinătate dintre Sârbi și Italiani se strică din zi în zi, fiindcă nu pot ajunge la învoială, care dintre ei să stăpânească orașul Fiume și care să fie mai mare pe Marea Adriatică. Sârbi se simt mai slabi, și și caută prietini. Dar prietini nu poate afla numai către Bulgaria, și nici pe aceștia nu și-i pot face prietini, numai dacă li lasă să nu împlinescă punctele păcii dela Paris. De nevoie așadar Sârbi sunt gata să nu cuprindă câteva ținuturi bulgărești, pe cari li le-a judecat pacea dela Paris. În felul acesta cred Sârbi să și-i îndulcească pe cei mai mari dușmani.

Cât va ținea vântul acesta de prietinie nu se poate întrezări. Unii spun, că prietinia de nevoie ține puțin, alții că ține mult. Acum judecați și dumneavoastră.

Belgia muncește.

Pustiită a fost și țara aceasta în războiu, cât vai și amar. Nu i-a trebuit însă nici doi ani, și a ajuns să fie aproape în aceeași stare ca înainte de războiu, ba în unele privințe și mai bine. Faptul acesta îl poate mulțumi unei singure împrejurări: muncii încordate. — Oare când i-om ajunge urma noi?

— **Năcazul călăilor din Londra.** În lumea aceasta scampă nu e mirare că și călăii din Londra au cerut urcarea salariului. Năcazul lor vine și de acolo, că până acum făceau o grămadă de bani din funia, cu care spânzurau pe cei judecați la moarte. De aici înainte însă funia aceasta nu li-se mai dă călăilor.

Ai lipsă de vacă cu vițel?
— Cumpără barămi un loz de-al Orfelinatului din Blaj!

ȘTIRI.

— **Din Blaj.** Înalt Preasfinția Sa *Părintele Mitropolit Vasile* s'a întors dela București în Duminică trecută, unde lasă parte la ședințele Senatului și a ostenit cu mult folos spre a câștiga fondurile de lipsă pentru zidirea cea nouă a Casei Orfanilor din răsboiu.

— În săptămâna trecută blăjenii au pus la cale înființarea unei *»Insoțiri de cântări și muzică»*, cu scopul de a alcătui coruri pentru sărbători și producțiuni cu cântări. Această Reuniune folositoare, care va purta numele de *»Lira»*, va cuprinde între membrii și sprijinitorii ei pe toți iubitorii de muzică, cânturari, meserieși, negustori și țărani. — Pornicala este în mâna dlui *Dr. Victor Măcaveiu*, prof., sprijinit și de alți oameni însuflețiți de lucruri frumoase.

— **O moștenire neașteptată.** Mai rar o întâmplare mai șodă ca cea care s'a întâmplat nu de mult în Franța. De curând a murit adevărat un oraș francez o muiere, care neavând încredere în neamurile ei, a lăsat prin testament averea acelorora, cari vor merge după sicriul său până la mormânt. Când trecea carul cu mortul iacă se alipește la îngropăciune și un domn în haine negre, fie din curiozitate, fie din milă, fie că n'avea ce face.

Acesta văzând cum însoțitorii sicriului unul câte unul se retrăgeau, așa că rămăsese în cele din urmă singur după duc.

— Toți îl socoteau de rudenie cea mai apropiată a morții.

După isprăvirea înmormântării, un slujbaş dela judecătorie, cel care era însărcinat cu ducerea în deplinire a testamentului, îl întreabă dacă e rudenie cu răposata. A doua zi l-au citat la tribunal ca să și primească suma de zece mii de lei, pentru că nefiind rudenie, a petrecut pe răposata până la groapă.

— **Berlinul este plin de hoți.** Se plâng Nemții, că nicio dată nu au fost în capitala lor, în Berlin, atâția hoți câți sunt acum. Zice că așa sunt de isteți de-ți răpesc tot ce ai în buzdnare. De aceea astăzi nimenea nu se mai urcă pe tramvai, având bani mulți la sine.

— **O căsătorie americană.** La 9 ore dim. tânărul a făcut cunoștință fetei; la 10 s'a îndrăgostit de ea; la 11 și 30 minute i-a cerut mână; la 11 și 31 fata s'a învoit; la 12 și 15 au plecat la oficiul stărei civile; la 1 au scos dreptățile; la 2 ore au fost cununăți; la 3 au mers la părinții fetei; la 3 și 34 fata li aduce la cunoștință noului, că părinții nu se lavoiesc; la 3 și 45 după prânz tinera soție îl părăsește.

— **Cel mai mare oraș din lume e New-Yorkul**, care are 8 milioane și jumătate locuitori. Până acum era Londra.

— **Soartea tristă a foștilor ofițeri austriei.** Deodată cu prăbușirea Austriei s'a isprăvit și cu traiul bun al ofițerilor austriei. Cetim în gazetele nemțești din Viena, că foștii ofițeri trăiesc în cea mai mare lipsă. Generalul Kövess de pildă, pe care abunaseamă că-l cunoșc mulți dintre cititorii gazetei noastre, cari au fost militari, zice că mănă zilnic dimpreună cu familia sa într'o cămină populară, unde prânzul este în fiecare zi curechi acru. Un alt fost ofițer înalt cântă seara într'o cafenea, altul își câștigă pâinea de toate zilele la un teatru, unde face o slujbă neînsemnată. Zilele trecute era vorba că se caută un portar la un otel din Viena. S'au anunțat în această slujbă: un general, trei coloneli, trei maiori, 18 căpitani și peste 100 de sublocotenenți. Peste 600 de ofițeri doresc să fie numiți calauzi la tramvaie.

— **În parlamentul din Budapesta nu sunt decât trei deputați jidovi.** Oricât de cu neputință se pare știrea aceasta, totuș este adevărată. S'au săturat Ungurii de prietinia jidovească și încă, deăcum se pare, pentru totdeauna. Omenii-vă așadar jidanilor din România-Marc, că în Ungaria nu mai e de trăit, singura scăpare vă mai este — Palestina.

— **Iarăși s'a sonfundat o nașe mare italiană** cu numele «Caserta», care era în drum spre New-York.

Dintre cei 1700 de călători nici unul n'a scăpat cu viața.

Vrei să faci o faptă bună?
— Cumpără lozuri de-ale Orfelinatului din Blaj!

— **Bătălia vrăbiilor.** Într'un oraș al Japoniei s'a întâmplat o luptă atrăgătoare între vrăbii pe o colină din marginea orașului. Venise lume multă să fie de față la această luptă ciudată. Sute de vrăbii din amândouă taberele zăceau moarte pe câmpul de luptă și alte mii rănite.

Tipeto, ciripiri, bătăi cu aripile și mușcături cu ciocul. Stoluri după stoluri, ca valurile, intrau în luptă și veniau merou cu sutele de mii ca norii cei negri.

Bătălia a început la 6 seara și a ținut până după miezul nopții.

Ai lipsă de-o scroafă de prasila?

— Cumpără lozuri de-ale Orfelinatului din Blaj!

— Poșta redacției.

— D-sale *Marin Coșuc, Cistolea.* — Poezia pe care ne-o trimiți o cunoaștem și noi: e foarte frumoasă. Însă o cunoaștem abună seamă și cei mai mulți dintre cititorii noștri. Ea a fost «tăcută» de *George Coșuc*, marele poet de naștere din părțile Năsăudului. O poate găsi oricine în cartea «Balada și Idile», pagina 91. E frumoasă din partea unei fetișoare, că cetește și se însuflește de scrieri bune. În gazeta n'o putem tipări, pentru că noi aducem numai noutăți și lucruri necunoscute. Poeziile lui Coșuc sunt știute cu cetăție de toată lumea românească. — Ai face cu mult mai bine să aduni și să ne trimiți spre publicare cântecce din sat dela D-voastră, ori din jur, dintre cari vom alege și vom tipări abună seamă pe celea mai frumoase. — Scrisoare ai bună, scrie și cetește cu săvâș că vei avea mulțămire și folos. — Iachinări de sănătate!

— *Dlul Vasile Jacobi* cantor în *Sona*. Poezia trimisă nu se poate publica.

— *Dlul Ioan P. Anghel, Lechinșicaru*. Poezia «Lumea doarm» nu se poate publica într'o foaie pentru popor. Încearcă cu ea la vre-o gazetă scrisă pentru orășeni.

— *Dlul Ioan Cristea* proprietar la *Benic*. Cele trimise nu se pot publica.

De vânzare

1/2 jugăr loc de casă în Blaj-sat în apropierea gării
: : : a se adresa la : : :

Vereș János,
Învățător — Blaj.

Redactor responsabil:

IULIU MAIOR.

Număr cenzurat de: Vasile Suciu.

„Vulturul“ institut de credit și economii. societate pe acții în Diciosânmărtin.

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și economii „VULTURUL“ prin aceasta — în înțelesul § 20 și urm. din statute sunt invitați la

a XIII-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Diciosânmărtin la 14 April st. n. 1920 la 10 ore a. m. în localul institutului

OBIECȚELE SUNT:

1. Numirea unui notar, a doi verificatori ai procesului verbal și trei scrutători (§ 26).
2. Raportul direcțiunii despre mersul afacerilor, raportul comitetului de supraveghere, bilanțul anului 1919 și darea absolutului.
3. Împărțirea profitului curat, fixarea marcelor de prezență și a speselor de călătorie, a plății direcțiunii și a comitetului de supraveghere pe 1920.
4. Intregirea direcțiunii și alegerea comitetului de supraveghere.
5. Modificarea §§. 5, 6 și 8 din statute.
6. Ridicarea capitalului societar.
7. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotențiat, sunt rugați a-și depune acțiunile și documentul de plenipotență la cassa institutului „VULTURUL“ până în 13 April 1920 sau la „Patria“ din Blaj, din bună vreme, așa încât până în 11 April 1920 să putem primi înștiințare despre acțiunile depuse.

Diciosânmărtin, la 28 Februar 1920.

Direcțiunea institutului

de credit și economii „Vulturul“ societate pe acțiuni.

Raportul comitetului de supra veghere.

Onorată adunare generală!

Avem onoare a Vă raporta, că în înțelesul legii comerciale și a statutelor institutului în anul 1919 de mai multe ori am făcut reviziune la institutul „VULTURUL“, peste toate afacerile și în totdeauna am constatat punctualitate și ordine.

Valorile și documentele institutului toate sunt în consonanță cu inventarele și sunt bine grijite și în loc sigur așezate.

Examinând bilanțul, contul profitului și al pierderilor și confruntându-le din poziție în poziție cu cărțile principale și auxiliare, precum și cu estrasele referitoare, le-am aflat esacte și compuse în sensul legii comerciale și a statutelor institutului.

Venitul curat de 23,776 cor. 51 fil. este real, prin urmare ne alăturăm și noi la raportul direcțiunii și propunerii aceleia referitor la împărțirea lui, rugându-vă, să binevoiți atât nouă, cât și direcțiunii pe anul de gestiune 1919 a ne da absolutul îndatnat.

Diciosânmărtin, la 10 Martie 1920.

Comitetul de supraveghere.

Conto Bilanț pe anul al XIII-lea 1919.

Active		Passive	
Cassa în numerar	Cor. 252,939.67	Capital societar	Cor. 200,000.—
Cambii de bancă	Cor. 148,037.—	Fondul de rezervă*)	Cor. 95,000.—
Cambii cu acoperire hipotecară	„ 35,410.—	Fondul de pensiuine	„ 10,000.—
Imprumuturi hipotecare.	„ 183,447.—	Fondul cultului Diciosânmărtin	„ 1,000.— Cor. 106,000.—
Depuneri proprii	„ 32,006.—	Depuneri spre fructificare	„ 1,193,102.22
Efecte	„ 36,567.37	Depuneri în cont curent	„ 290,215.10 Cor. 1,483,317.31
Realități	„ 111,800.—	Deposite de cassă	„ 13,335.77
Conturi curente cu acoperire	„ 40,000.—	Dividendă neridicată	„ 1,791.—
Debitori, spese de proces și protest	„ 1,093,666.55	Creditori	„ 2,727.80
Debitori cu acoperire de checuri	„ 104.10	Interese anticipate	„ 4,880.—
	„ 85,297.71	Profit curat	„ 23,776.51
			„ 1,835,828.40
	<u>1,835,828.40</u>		

*) Cu dotația din anul curent se urcă la 100,000.— cor.

Conto Profit și Pierdere.

Eșite		Intrate	
Interese la depuneri spre fructificare	Cor. 11,996.46	Interese dela cambii	Cor. 18,148.39
Salare: plata funcț., direcțiunii și com. de suprav.	11840.—	„ „ Imprumuturi hipotecare	„ 3,574.—
Spese curente	16362.99	Interese dela cont curent	„ 43,839.57
Marce de prezență	180.—	„ „ efecte	„ 3,203.— Cor. 68,764.96
Porto postal	160.—	Chirle	„ 880.—
Contribuție	6961.—	Provisiune	„ 2,797.42
„ după depuneri	1165.42		
Profit curat	„ 8,126.42		
	„ 23,776.51		
	„ 72,442.38		
	<u>72,442.38</u>		

Diciosânmărtin, la 28 Februarie 1920.

Alexandru Major m. p.
director executiv.

George Todoran m. p.
p. cont.

Victor Maior m. p.
președinte.

G. Simon m. p.

DIRECȚIUNEA:

Ioan Bâdea m. p.

Iuku Laslo m. p.

Muntean m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l'am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Diciosânmărtin, la 10 Martie 1920.

Comitetul de supraveghere:

A. C. Domșa m. p.
president.

N. Todoran m. p.

Augustin Chețian m. p.

Gheorghe Sabău m. p.